

К О Н С П Е К Т
ЗА ИЗПИТА ПО СЪДЕБНА МЕДИЦИНА
специалност медицина, V курс

1. Определение, задачи, методи, съдържание и значение на съдебната медицина.
2. Процесуални основи и организация на съдебномедицинската експертиза у нас. Видове съдебномедицински експертизи.
3. Експерт – права, задължения и отговорност. Обекти на съдебномедицинската експертиза. Съдебномедицинска документация.
4. Обща характеристика и класификация на уврежданията от механични фактори и задачи на съдебномедицинската експертиза при тях.
5. Увреждания от твърди тъпи предмети – охлузвания, кръвонасядания, рани.
6. Увреждания на костите, мозъка и вътрешните органи от твърди тъпи предмети.
7. Увреждания при падане от високо: класификация, механогенеза и морфология на уврежданията.
8. Автомобилна травма: определение, класификация, характеристика и механизъм на получаването на уврежданията.
9. Железопътна травма: класификация, характеристика на уврежданията и задачи на експертизата.
10. Тракторна травма: класификация, характеристика на уврежданията. Увреждания от воден транспорт.
11. Самолетна травма – видове, характеристика на уврежданията и задачи на експертизата.
12. Увреждания от остри предмети – прободни и прободно-порезни. Задачи на СМЕ.
13. Увреждания от остри предмети – порезни и посечни. Задачи на СМЕ.
14. Огнестрелни наранявания – видове огнестрелни оръжия, повреждащи фактори и механизъм на възникване на уврежданията.
15. Увреждания от огнестрелни оръжия – далечен изстрел. Задачи на експертизата.
16. Увреждания от огнестрелни оръжия – близък изстрел и упор. Задачи на експертизата.
17. Увреждания от огнестрелни оръжия със сачми, атипични оръжия и експлозивни. Задачи на СМЕ.
18. Витални и послесмъртни увреждания.
19. Причини и генеза на смъртта при механичните увреждания.
20. Механична асфиксия – общо учение, стадии на протичане, класификация и трупна картина.
21. Странгулации: видове, патогенеза, морфология, диференциална диагноза.
22. Механична асфиксия от притискане на снагата, от затискане на външните дихателни отвори, от запушване на дихателните пътища и затворено пространство.
23. Съдебномедицинска експертиза при удавяне: фази, трупна картина, диагностика.
24. Съдебномедицинска експертиза при електротравма – от техническо и атмосферно електричество.
25. Увреждания и смърт от действието на крайни температури.
26. Съдебномедицинска токсикология – определение на “отрова” и “отравяне”. Токсикодинамика и токсикокинетика на отровите. Класификация на отровите.
27. Условия, от които зависи действието на отровите.
28. Съдебномедицинско установяване на отравянията при живо лице и на труп.
29. Отравяне с корозивни отрови.
30. Отравяне с деструктивни отрови (живачни и арсенови отравяния).

31. Хематотропни отрови (отравяне с въглероден оксид и бертолетова сол).
32. Общонасфиктични отрови – цианиди, сяководород и CO₂.
33. Отравяния с алкохоли (етанол и метанол). Съдебномедицинска експертиза за установяване на алкохол при живо лице и на труп.
34. Отравяния с алкалоиди, гърчови и сънотворни лекарства.
35. Отравяния с наркотични вещества.
36. Отравяния с инсектициди и дератизационни средства. Хранителни отравяния.
37. Съдебномедицинска експертиза на живи лица – поводи, процесуални изисквания, методи на изследване, документация.
38. Съдебномедицинска експертиза на телесни повреди по нашия Наказателен кодекс – определение. Правен и медицински критерий. Основни задачи на експертизата по повод на телесните повреди.
39. Тежка телесна повреда – интерпретация на медико-биологичните показатели.
40. Средна и лека телесна повреда – интерпретация на медико-биологичните показатели.
41. Съдебномедицинска експертиза за установяване на пола и половите функции. Междинни полови състояния. Детеродна неспособност у мъжа и жената.
42. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления.
43. Експертиза за установяване на бременност, аборт и станало раждане.
44. Съдебномедицинска експертиза при спорен родителски произход – общи данни, видове експертизи. Възможности на експертизата. Системата АВО и приложението ѝ в експертизите за спорен родителски произход, клинично значение.
45. Системата Rh и приложението ѝ в експертиза за спорен родителски произход, клинично значение. Система MNSS. Серумни системи в експертизата за спорен родителски произход. ДНК-анализ при спорен родителски произход.
46. Съдебномедицинска експертиза за идентифициране на личността.
47. Учение за смъртта. Диагностика на смъртта. Суправитални явления.
48. Съдебномедицинска класификация на смъртта. Организация и етапи на съдебномедицинското изследване на трупа.
49. Ранни трупни изменения и съдебномедицинското им значение.
50. Късни трупни изменения и съдебномедицинското им значение.
51. Съдебномедицинска експертиза на труповете на новородени. Детеубийство.
52. Скоропостижна смърт – определение, фактори, благоприятстващи настъпването ѝ и задачи на експертизата. Причини и генеза на скоропостижната смърт.
53. Съдебномедицинска експертиза по документи и материали от следствени и съдебни дела, съдържащи данни от медицинско естество.
54. Медицинска деонтология – понятие, деонтологични източници.
55. Правомерност на медицинските действия. Отношение лекар – болен. Взаимоотношения между медицинския персонал.
56. Евтаназия.
57. Понятие за мозъчна смърт, клинична смърт и биологична смърт. Критерии за установяване на мозъчна смърт.
58. Трансплантация на тъкани и органи, съобразно съществуващите у нас наредби.
59. Класификация на професионалните правонарушения и неблагоприятните последици в медицинската дейност. Умишлени престъпления във връзка с медицинската професия. Отговорност на медицинските работници за неоказване на медицинска помощ.
60. Професионална тайна. Елементи и съдържание на професионалната тайна. Понятие за служебна тайна и отговорност при нейното нарушение.
61. Отговорност на медицинските работници във връзка с противоправно изкуствено прекъсване на бременност. Принудително и задължително лечение на болния. Незаконно лекуване.

62. Непредпазливи действия на медицинските работници и незнание на професията. Форми на непредпазливата вина. Оставяне на чужди тела при хирургически интервенции и отговорност на медицинските работници.
63. Лекарски грешки: понятие, форми на лекарските грешки. Нещастни случаи (медицинска случайност) в медицинската практика.
64. Организация и основни въпроси на съдебномедицинската експертиза в случаи на привличане работници към наказателна отговорност за професионални нарушения

КОНСПЕКТ
ЗА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ ПО СЪДЕБНА МЕДИЦИНА
специалност медицина V-ти КУРС

1. Установяване белезите на смъртта и мъртвопроверителство.
2. Освидетелстване на живи лица с документация.
3. Вземане и изготвяне на материал от белия дроб за мастна емболия.
4. Вземане на материал от труп за хистологични изследвания.
5. Вземане на материал за химическо изследване от труп и на живи лица.
6. Вземане на материал за бактериологическо и ботаническо изследване.
7. Провеждане на проба за въздушна емболия.
8. Издаване на Съобщение за смърт- правила и възможности
9. Описание на външни механични увреждания при освидетелстване на живи лица.
10. Определяне на кръвна група по кръстосания метод от системата АВО.
11. Особенности на съдебномедицинската експертиза на трупа – правна регламентация и процесуални изисквания.
12. Особенности на секционната техника на съдебномедицинската аутопсия.
13. Особенности на съдебномедицинската аутопсия при механични асфиксии.
14. Диференциална диагноза между витални и послесмъртни увреждания.
15. Освидетелстване на живи лице при полови престъпления..
16. Особенности на аутопсията при трупове на новородени. Проби.
17. Химически и спектроскопически проби за СО.
18. Дифениламинова проба за установяване на барутни частици.
19. Хистодиагностика на стар и пресен инфаркт.

ЛИТЕРАТУРА

1/ Съдебна медицина и медицинска деонтология. Под ред. на проф. Ст. Раданов (Ст. Раданов, Ив. Дойчинов, П. Лисаев, Н. Станчев, Ст. Христов), С. “Сиела”, 2006.

2/ Съдебна медицина и медицинска деонтология. Под ред. на проф. Ст. Раданов (Ст. Раданов, М. Грозева, Ив. Дойчинов, П. Лисаев, Н. Ненков, П. Павлов), С. “Медицина и физкултура”, 1997, 2001.

3/ Ръководство за практически упражнения по съдебна медицина. Под ред. на проф. Ст. Раданов (Ст. Раданов, И. Бурулянова, Ив. Дойчинов, Д. Радойнова, П. Лисаев, Н. Ненков, П. Павлов, Н. Станчев, Ст. Христов), С. “Сиела”, 2006. **или**

4/ Ръководство за практически упражнения по съдебна медицина. Под ред. на проф. Ст. Раданов (Ст. Раданов, И. Бурулянова, Ив. Дойчинов, П. Лисаев, Н. Ненков, П. Павлов, Д. Сотиров, Н. Станчев, Ст. Христов), С., “Медицина и физкултура”, 1999.

5/ Съдебна медицина и медицинска деонтология (Учебник за студенти по **стоматология**). Под ред. на проф. Ст. Раданов (Ст. Раданов, Ив. Дойчинов), “Сиела”, 2004.

6/ Деонтологично-правни въпроси на медицинската практика (за медицински сестри, акушерки и асоциирани специалисти по здравни грижи). Доц. П. Лисаев, С., Медицина и физкултура, 2014 г.

17.05.2016 г.   **Ръководител УНС:..... проф. д-р Д. Радойнова, дм**